

Μακεδονικά

Τόμ. 19, Αρ. 1 (1979)

Πότε εκτίσθη το Ελληνικό Γενικό Προξενείο
Θεσσαλονίκης

Χρήστος Ε. Λαμπρινός

doi: [10.12681/makedonika.475](https://doi.org/10.12681/makedonika.475)

Copyright © 2014, Χρήστος Ε. Λαμπρινός

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Λαμπρινός Χ. Ε. (1979). Πότε εκτίσθη το Ελληνικό Γενικό Προξενείο Θεσσαλονίκης. *Μακεδονικά*, 19(1), 401–408.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.475>

ΠΟΤΕ ΕΚΤΙΣΘΗ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Είναι γνωστό ότι στο κτήριο, πού μέχρι το μεγάλο σεισμό της 21ης 'Ιουνίου του 1978 στεγαζόταν το 43ο Δημοτικό σχολείο, στη γωνία των οδών Προξ. Κορομηλά και 'Αγίας Σοφίας, ήταν ή έδρα του 'Ελληνικού Γενικού Προξενείου της Θεσσαλονίκης μέχρι την άπελευθέρωση της πόλης, το 1912. Στο κτήριο αυτό ένθουσιώδεις, άποφασιστικοί και ίκανοί διπλωμάτες μαζί με νέους στρατιωτικούς άγωνίστηκαν κατά τον Μακεδονικόν 'Αγώνα και «έγραψαν ιστορία» συνδυάζοντας έπιτελικό έργο με έπιχειρήσεις άνταρτοπολέμου στις πόλεις, τα χωριά και την ύπαιθρο της Μακεδονίας.

'Η έπιτυχημένη έκβαση του 'Αγώνος αυτού, πού το έπιτελείο του στεγαζόταν στο μισοκατεστραμμένο και έπισκευαζόμενο τώρα από τους σεισμούς κτήριο, προετοίμασε την έπιτυχία των άπελευθερωτικων πολέμων του 1912-13.

Πιστευόταν μέχρι σήμερα ότι το κτήριο αυτό κατασκευάστηκε μετά το 1897, για να τονωθεί το έθνικόν φρόνημα ύστερα από την ήττα κατά τον άτυχή εκείνον πόλεμο¹. 'Εχει τονισθεί επίσης ότι ο πρώτος 'Ελληνας Γενικός Πρόξενος πού εγκαταστάθηκε εκεί ήταν ο Ευγένιος Εγγενιάδης, ότι πριν από το 1898 το 'Ελληνικό Γενικό Προξενείο στεγαζόταν σε κτήρια νοικιασμένα από 'Εβραίους ή 'Οθωμανούς ύπηκόους και ότι το οικόπεδο πού κτίστηκε ήταν ιδιοκτησία της 'Ιερᾶς Μητροπόλεως της Θεσσαλονίκης².

'Ομως ή πραγματικότητα είναι διαφορετική. Την παρουσιάζουν με άδιάσειστα στοιχεία έγγραφα πού υπάρχουν στα άρχεία του 'Υπουργείου των 'Εξωτερικων στην 'Αθήνα. Το 'Ελληνικό Γενικό Προξενείο στεγαζόταν στο ίδιο μέρος, αλλά σε διαφορετικό κτήριο πριν από τή μεγάλη πυρκαϊά της Θεσσαλονίκης της 23ης Αύγουστου του 1890. Το κτήριο πού το κατέστρεψε ή φωτιά άνηκε όχι στην 'Ιερᾶ Μητρόπολη, αλλά στην 'Εφορεία των 'Ελληνικων 'Εκπαιδευτηριων της Θεσσαλονίκης. 'Ο πρώτος Γενικός

1. Βλέπε Β α σ ι λ ε ί ο υ Λ α ο ύ ρ δ α, Το 'Ελληνικόν Γενικόν Προξενείον Θεσσαλονίκης 1903-1908, 'Εταιρεία Μακεδονικων Σπουδων, 'Ιδρυμα Μελετην Χερσονήσου του Αίμου, άριθ. 42, Θεσσαλονίκη 1961, σ. 7.

2. 'Ε. ά.

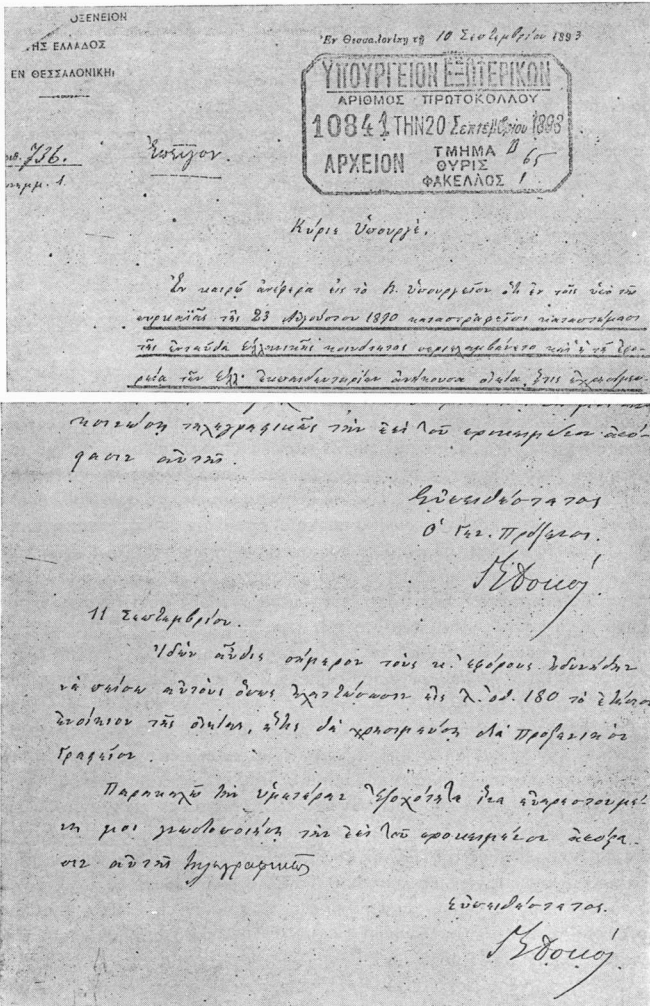
Πρόξενος που κατοίκησε στο νέο κτήριο, που κατασκευάστηκε στη θέση του παλιού, δὲν ἦταν ὁ Εὐγένιος Εὐγενιάδης¹, ἀλλὰ ὁ Γ. Ε. Δοκός.

Ἡ ἀνοικοδόμηση θὰ ἔπρεπε νὰ ἐγινε πρὶν ἀπὸ τὴν 10 Σεπτεμβρίου τοῦ 1893, γιατί με τὴν ἡμερομηνία αὐτὴ ὑπάρχει στὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν στὴν Ἀθήνα με ἀριθμὸ πρωτοκόλλου 10841 τῆς 20.9.93 ἔγγραφο τοῦ «Γενικοῦ Προξενείου τῆς Ἑλλάδος ἐν Θεσσαλονίκῃ» με ἀριθ. πρωτ. 736 καὶ ἓνα συνημμένο που ἀναφέρει τὰ ἐξῆς (βλ. εἰκ. 1):

Ἐν καιρῷ ἀνέφερα εἰς τὸ Β. Ὑπουργεῖον ὅτι ἐν τοῖς ὑπὸ τῆς πυρκαϊᾶς τῆς 23 Αὐγούστου καταστραφεῖσι καταστίμασι τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς κοινότητος περιελαμβάνετο καὶ ἡ τῆ ἐφορεία τῶν Ἑλλ. ἐκπαιδευτηρίων ἀνήκουσα οἰκία, ἣτις ἐχορηγούμενη ὡς Προξενικὸν τῆς Ἑλλάδος κατάστημα. Αὕτη ἀνηγέρθη κατὰ σχέδιον ἐκπονηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιτέκτονος κ. Τσίλερ κατάλληλος διὰ Ἑλληνικὸν Προξενεῖον. Κατὰ τὴν γενομένην τότε σκέψιν μεταξὺ τοῦ Μητροπολίτου, τῶν ἀντιπροσώπων τῆς κοινότητος καὶ τοῦ δωρησάντος τὸ πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῶν πυρποληθέντων κτημάτων τῆς κοινότητος χορηγία κ. Α. Συγγροῦ καὶ ἐμοῦ ἐθεωρήθη συμφέρον νὰ ὑπάρχη τὸ Προξενεῖον τῆς Ἑλλάδος παρὰ τὴν Μητροπολιν καὶ τὸν παρακείμενον αὐτῇ καθεδρικὸν ναόν. Τοῦτο διευκολύνει τὰ στενωτέρως σχέσεις μεταξὺ Μητροπόλεως καὶ Ἑλλ. Προξενείου, εἰς ὃ θὰ δύνανται νὰ προσέρχονται συχνότερον καὶ μᾶλλον ἀφόβως ἐν ἐποχαῖς, καθ' ἃς διάκεινται καχυπόπτως αἱ Τουρκικαὶ ἀρχαὶ πρὸς ἡμᾶς, ὁ Μητροπολίτης καὶ οἱ παρ' αὐτῷ συνερχόμενοι πρόκριτοι τῆς κοινότητος, τῆς συνεργασίας τῶν ὁποίων τὴν ἀνάγκην ἐπιβάλλουσι τῷ Ἑλληνι Προξένῳ τὰ ἔθνικα συμφέροντα. Ἄλλ' ἡ ἐφορεία τῶν Ἑλλ. σχολείων ἕνεκα τῆς δυσχεροῦς καταστάσεως εἰς ἣν περιῆλθον τὰ οἰκονομικὰ αὐτῆς καὶ ἐκ τῆς ὀλοσχεροῦς ἀποκοπῆς τοῦ ὑπὲρ τῶν σχολείων χορηγήματος τῆς πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Ἑλλ. Ἐκκλησίας καὶ παιδείας Ἐπιτροπῆς, ὡσαύτως τῆς ὑποτιμῆσεως τῶν Ἑλληνικῶν χρεωγράφων, ἀτινα κέκτηνται, ἀναγκάζεται νὰ ζητήσῃ παρ' ἡμῶν τὸ ἐνοίκιον ὅπερ τῇ προσφέρουσι διὰ τὴν ἐν λόγῳ οἰκίαν οἱ συνάδελφοί μου τῆς Γαλλίας καὶ ἄλλοι.

Ὑποβάλλων ἐγκλείστως τὸ περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ἔγγραφο πρὸς με τῆς Μητροπόλεως παρακαλῶ τὴν Ὑμετέραν ἐξοχότητα ἔπως, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν χρησιμότητα τῆς ὑπάρξεως τοῦ Προξενείου τῆς Ἑλλάδος παρὰ τὴν Μητροπολιν, ἐν εὐπρεπεῖ οἰκίᾳ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν οὕτω παρασχεθησομένην τῇ ἐμπεριστάτῳ κοινότητι συνδρομήν, μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ὑπὲρ τῶν σχολείων αὐτῆς χορηγήματος τῆς Ἐπιτροπῆς, εὐαρεστηθῆναι νὰ ἐγκρίνη ἔπως ἐνοικίασῃ τὴν μνησθεῖσαν οἰκίαν ἐπὶ ἐτήσιῳ μισθῷ μισθῷ λιγῶν

1. Ἐ. ἀ., σ. 6: «Γενικός Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος στὴ Θεσσαλονίκη ἦταν ἀπὸ τὸ 1897 ἕως τὸ 1904 ὁ Εὐγένιος Εὐγενιάδης...». Ἀλλὰ τὸ 1893 που νοικιάστηκε τὸ κτήριο ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος ἦταν ὁ Γ. Ε. Δοκός.

Εἰκ. 1. Ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ ἐπ' ἀριθ. 736 ἐγγράφου τοῦ Γενικοῦ Προξενείου Θεσσαλονίκης

Ἐθνομανικῶν διακοσίων (200), ἥτοι κατὰ 80 λιρ. Ὁθ. ἀνωτέρω τοῦ νῦν παρεχομένου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἔφορεία τῶν Ἑλλ. Ἐκπαιδευτηρίων συναινεῖ νὰ παραχωρήσῃ ἐπὶ τῷ ἐνοικίῳ αὐτῷ τὴν νεόδμητον οἰκίαν ἄνευ τῆς παρακειμένης αὐτῇ, περὶ ἧς ποιεῖται λόγον τὸ ἔγκλειστον, ἥτις δύνανται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἰδιαιτέρα κατοικία.

Ἐπειδὴ ὁ ἐνταῦθα Πρόξενος τῆς Γαλλίας ἀξιοῖ νὰ τὸν πληροφορήσῃ ταχέως ἢ ἐφορεία ἂν θὰ τῷ ἐνοικιάσῃ τὴν οἰκίαν, ὁ ἐπιτροπεύων τὸν Μητροπολίτην καὶ οἱ ἔφοροι τῶν ἡμετέρων σχολείων μοι ἐξήτησαν ὅπως παρακαλέσω τὴν ἡμετέραν Ἐξοχότητα νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ μοι ἀνακοινώσῃ τηλεγραφικῶς τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπόφασιν αὐτῆς.

Εὐπειθέστατος

Ὁ Γεν. Πρόξενος

I. E. Δοκός.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶναι ἀποκαλυπτικώτατη γιὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ κτηρίου, ποῦ ἀποτελέσῃ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα. Καθορίζει πρῶτα μὲ σαφήνεια τὰ χρονικὰ ὄρια τῆς κατασκευῆς του. Κυμαίνονται μεταξὺ τῆς πυρκαϊᾶς τῆς 23 Αὐγούστου τοῦ 1890 καὶ τῆς ἡμερομηνίας ποῦ ἀπέστειλε τὸ ἔγγραφο ὁ Δοκός. Μᾶς λέγει ἐπίσης ὅτι τὸ Ἑλληνικὸ Γενικὸ Προξενεῖο στεγαζόταν σὲ κτήριο ποῦ ὑπῆρχε στὸ ἴδιο οἰκόπεδο πρὶν ἀπὸ τὴν προαναφερθεῖσα πυρκαϊά. Σπουδαία ἐπίσης εἶναι ἡ πληροφορία ὅτι τὰ σχέδια τοῦ κτηρίου ποῦ ἀνοικοδομήθηκε στὸ οἰκόπεδο τοῦ καέντος ἔχουν ἐκπονηθεῖ ἀπὸ τὸν διάσημο ἀρχιτέκτονα Τσίλλερ. Ὁ Ἐρνέστος Τσίλλερ ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἀρχιτέκτονες στὴν Ἀθήνα κατὰ τὸ τελευταῖο τέταρτο τοῦ περασμένου αἰῶνα. Ἀνάμεσα στὰ κτήρια, τῶν ὁποίων ἐξεπόνησε τὰ σχέδια καὶ κτίσθηκαν ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψὴ του εἶναι τὸ Ἰλίου Μέλαθρον, ὅπου σήμερα ὁ Ἄρειος Πάγος, τὸ Δημοτικὸ Θέατρο Ἀθηνῶν καὶ ἄλλα.

Τὸ ἱστορικὸ κτήριο τοῦ Γενικοῦ Προξενείου τῆς Ἑλλάδος στὴ Θεσσαλονίκη, καθὼς καὶ ἄλλα κτήρια στὴν ἴδια πόλιν ποῦ καταστράφηκαν ἀπὸ τὴν πυρκαϊά τοῦ 1890, ἀνοικοδομήθηκε μὲ δαπάνες τοῦ ἐθνικοῦ εὐεργέτη Ἀνδρέα Συγγροῦ, ποῦ φαίνεται ἀπὸ τὸ ἔγγραφο ὅτι εἶχε ἀνταλλάξει ἀπόψεις μὲ τὸν Γενικὸ Πρόξενον Δοκὸν, τὸν Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης καὶ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος. Ἀνάμεσα στὰ κτήρια αὐτὰ ποῦ τὰ σχέδιά τους ἐξεπόνησε ὁ Τσίλλερ, ποῦ πέθανε τὸ 1893, εἶναι καὶ τὸ τοῦ τέως δευτέρου γυμνασίου τῆς Θεσσαλονίκης, στὴν Ἐγνατία ὁδῷ, ποῦ κατὰ τὴν ἄποψιν τῶν ἐιδικῶν φαίνεται ἄδελφὸ κτήριο» μὲ τὸ τοῦ Γενικοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου.

Τὸ ἔγγραφο τοῦ Δοκοῦ στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν μᾶς πληροφορεῖ καὶ γιὰ τὶς προσπάθειες ποῦ εἶχαν καταβληθεῖ, γιὰ νὰ ἐνοικιασθεῖ

τὸ κτήριον ποῦ ἔπρεπε νὰ ἐπικοινωνεῖ ἀμέσως μὲ τὴν Μητρόπολιν γιὰ νὰ μὴ διεγείρονται οἱ ὑποψίες τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν, ἂν θὰ ἐβλεπαν τοὺς ἐπισκέπτες τοῦ Προξενείου. Ἔτσι κατασκευάστηκε ἡ «πορτοῦλα» καὶ ἴσως καὶ μιὰ ὑπόγεια σήραγγα (γιὰ τὴν τελευταία δὲν ὑπάρχουν ἀκόμη σαφῆ στοιχεῖα) ποῦ πρόσφερε ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες κατὰ τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα καὶ ἀναφέρεται ἀπὸ πολλοὺς Μακεδονομάχους στὰ ἀπομνημονεύματά τους¹.

Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέροντα τὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν ἐνοικίαση τοῦ νέου κτηρίου καὶ «μιᾶς παρακειμένης οἰκίας», ποῦ ἀνήκαν στὴν Ἐφορεία τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων. Τὸ ἑλληνικὸ δημόσιο εἶχε κόψει τὶς πιστώσεις γιὰ τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἡ Ἐφορεία ἔπρεπε νὰ ἐνοικιάσει σὲ κάπως ὑψηλότερο μίσθωμα, γιὰ νὰ ἀνταποκριθεῖ στὶς σχολικὰς δαπάνες. Καὶ τὸ ὑψηλότερον αὐτὸ μίσθωμα προσφέρθηκε ἀπὸ τὸν Πρόξενον τῆς Γαλλίας ποῦ ἀναφέρει στὸ ἔγγραφο τοῦ ὁ Δοκός. Ἡ κατάσταση γιὰ τὴν ἐκμίσθωση περιλαμβάνεται σ' ἓνα ἔγγραφο τῆς Ἐφορείας Ἑλληνικῶν Σχολείων τῆς 9ης Σεπτεμβρίου τοῦ 1893 πρὸς τὸ Προξενεῖο, ποῦ ὑπογράφεται ἀπὸ τὸν ἐπιτροπεύοντα τῆς Ἐφορείας τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Ἐπίσκοπο Ἀρθαμερίου Σωφρόνιον καὶ ποῦ ἐπισυνάπτεται ἀπὸ τὸν Γενικὸ Πρόξενον στὸ ἔγγραφο τοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν, μὲ τὸ ὁποῖο ζητᾶ τὴν ἔγκριση γιὰ τὴ μίσθωση τοῦ κτηρίου. Τὸ κείμενον τοῦ ἐγγράφου ἔχει ὡς ἐξῆς (βλ. καὶ εἰκ. 2):

Ἐξοχότατε,

Ἀπαντῶν εἰς τὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4 τρέχοντος ἐπιστολῆν τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀνακοινώσω Ἀυτῇ ὅτι ἡ ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀνοικοδομηθεῖσα οἰκία ἀπεπερατώθη καὶ σήμερον παραδίδεται ὑπὸ τῶν ἐργολάβων τῇ ἐπὶ τῶν κτιρίων ἐφορευτικῇ ἐπιτροπῇ.

Ἡ Ἐφορεία τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ὁποίας ὑπάγεται ἡ ἐν λόγῳ οἰκία κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς τὴν 30 Ἀγούστου ἀπεφάσισεν ἵνα ἅμα γίνῃ ὑπὸ τῶν ἐργολάβων ἢ παραδόσιν τῆς οἰκίας ἀναγγέλλῃ τοῦτο τῇ Ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι καὶ συνεννοηθῇ μετ' αὐτῆς περὶ τῶν περαιτέρω. Τοῦτο δὲ νῦν ποιῶν εἰς ἀπάντησιν τῆς Ὑμετέρας ἐπιστολῆς καὶ ὡς πρόεδρος τῆς ἐφορείας φέρω συνάμα εἰς γνώσιν αὐτῆς ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ τούτω προσηλθον μεσίται τινας γνωστοποιούντες ὅτι ἔχουσιν ἐνομοιαστῆν διὰ τὴν νεόδημον ταύτην οἰκίαν μετὰ τῆς παρακειμένης ἐν ἣ νῦν κατοικεῖ ὁ κ. Καμπιανάκης προσφέροντες λίρας Ὀθωμανικὰς 240 ἑτησίως δι' ἀμφοτέρας, καὶ παρέ-

1. Βλέπε Κ. Ἰ. Μαζαράκη-Αἰνιῶνος, Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγὼν (Ἀναμνήσεις), Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, ἀριθ. 66, Θεσσαλονίκη 1963, σ. 16.

χοντες ἐλπίδας καὶ δι' ἀνώτερον αὐτοῦ ἐνοίκιον. Εἰς τοὺς μεσίτας δ' αὐτοὺς ἡ ἐφορεία ἀπέρτησεν ὅτι δὲν δύναται νὰ προβῆ εἰς συμφωνίαν τινὰ πρὶν ἢ γίνῃ ἡ παράδοσις καὶ πρὶν ἢ δηλώσῃ ἡ Ὑμετέρα Ἐξουχότης, ἂν θὰ ἐνοικιάσῃ αὐτήν ἢ οὐ, διατεθειμένη πάντοτε νὰ προτιμήσῃ τὴν Ὑμετέραν Ἐξουχότητα καὶ ἐπὶ κατωτέρῳ ἐνοικίῳ ἐν μέτρῳ σχετικῶ πρὸς τὴν δυσχερῆ οἰκονομικὴν θέσιν αὐτῆς.

Ἐν Πισσαγορίῳ τῆς 9 Σεπτεμβρίου 1893.

Ἐφοχώρατε

Ἐπειδὴ εἰς τὴν ὑπό σημερινῆν ἡμετέραν ἐνοικίαν
 τῆς Ἐπιτοῦ Ἐφοχώρατε γαμβρόνιόν τιμὴν ἡ ἀναμοιρίαν
 αὐτῆς ὅτι ἡ ἐν τῷ χωριῷ τῆς Ἐπιτοῦ Κηροποιεῖας ἀνοι-
 κιοδομηθῆσα οἰκία ἀνεπιρροῦται καὶ σημεῖον περὶ δι-
 δέσσειν ὑπο τῷ ἔργῳ αὐτῆς ἐν τῷ μετρίῳ ἔργῳ οὐκ
 ἐπιρροῦται.

Ἐπὶ τῆς ἐφορίας τῆς ἰναιδουλεῖας καλαθημάτων ἐν τῇ
 Σιμαϊδοσίῳ τῆς ὁδοῦ τῆς Ἐπιτοῦ ἡ ἐν τῷ χωριῷ οἰκία καλὰ

καθ' ἡρὰ μοιροῦται.

Ταῦτα δι' ἀναμοιρίαντα ἀναμοιρίαν τῆς Ἐπιτοῦ Ἐφοχώρα-
 τε ἡ ἐν τῷ ὄντι ἡ δύνασις λαμβάνειν πρὸς τὴν οἰκίαν
 ἐὰν δὲ ἐνοικιάσῃ τῆς οἰκίας ἐν τῷ ὄντι, ἡ ἐν τῷ χωριῷ οἰ-
 κία ἐπιρροῦται ἐν τῷ ὄντι ἐνοικιάσῃ ὑπο τῷ ὄντι.

Ἡμετέρας ἐφοχώρατε

Διὰ τὴν ἐφορίαν τῆς ἐπιτοῦ
 καὶ τῆς ἐπιτοῦ

Ἡμετέρας ἐφοχώρατε

Εἰκ. 2. Τὸ ἔγγραφο τοῦ ἐπισκόπου Ἀρδαμερίου Σωφρονίου (ἀρχὴ καὶ τέλος)

Ταῦτα δὲ ἀνακοινοῦμενος παρακαλῶ τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἵν' ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον γνωστοποιήσητε ἡμῖν ἐὰν θὰ ἐνοικιάσητε τὴν οἰκίαν ἣ οὐ, ἵνα ἐν ἐναντία περιπτώσει προβῶμεν εἰς τὴν ἐνοικίασιν πρὸς ἄλλους.

Τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης καὶ ὀλοπρόθυμος

† ὁ ἐπιτροπεύων Ἀρδαμερίων Σωφρόνιος.

Ἡ συνέχεια περιλαμβάνεται σὲ ὑστερόγραφο προσθήκη τοῦ ἐγγράφου τοῦ Ἑλληνα Γενικοῦ Προξένου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς 10 Σεπτεμβρίου τοῦ 1893, πού δημοσιεύτηκε παραπάνω. Ὁ Δοκὸς ἔγραψε τὴ συνέχεια σὰν ὑστερόγραφο τὴν ἐπομένη ἡμέρα μετὰ τὴ σύνταξη τοῦ ἐγγράφου του—ἀναγράφεται στὴν ἀρχὴ ἢ ἡμερομηνία 11 Σεπτεμβρίου—καὶ τονίζει τὰ ἀκόλουθα:

11 Σεπτεμβρίου

Ἰδὼν ἀδθις σήμερον τοὺς κ. ἐφόρους ἠδυνήθην νὰ πείσω αὐτοὺς ὅπως ἐλαττώσωσιν εἰς ὀθ. 180 τὸ ἐτήσιον ἐνοίκιον τῆς οἰκίας, ἣτις θὰ χρησιμεύσῃ διὰ Προξενικὸν Γραφεῖον.

Παρακαλῶ τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἵνα ἐδραστευμένη μοι γνωστοποιήσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπόφασιν αὐτῆς τηλεγραφικῶς.

Εὐπειθέστατος

Γ. Ε. Δοκός.

Ἡ ἐξέλιξη καὶ τακτοποίηση τοῦ θέματος βρίσκεται σὲ ἄλλα ἔγγραφα τοῦ ἴδιου φακέλου στὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν (1894 Δ/65,1). Ἀπὸ τὰ ἔγγραφα αὐτὰ προκύπτει ὅτι ἡ ἐνοικίωση ἄρχισε τὴν 1η Μαρτίου τοῦ 1894 καὶ ὅτι ἡ ἐγκατάσταση τοῦ Γενικοῦ Προξένου (Γ. Ε. Δοκοῦ) ἔγινε τὸν ἴδιο χρόνο. Τὸ ἐνοίκιο ὀρίσθηκε σὲ 180 ὀθωμανικὲς λίρες τὸ χρόνο καὶ παρέμεινε τὸ ἴδιο καὶ μετὰ τὴν ἀνανέωση γιὰ πέντε χρόνια, πού ἔγινε τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1901, ἐνῶ μέχρι τότε ὑπογραφόταν ἐτήσιο συμβόλαιον. Ἀντίγραφο τοῦ τελευταίου αὐτοῦ συμβολαίου ἐπικυρωμένο ἀπὸ τὸν Γενικὸ Πρόξενον Λάμπρο Κορομηλᾶ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1905 ὑπάρχει στὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἀπὸ τὴν ψυχρὴ ὑπηρεσιακὴ αὐτὴ ἀλληλογραφία φαίνεται μιὰ συγκινητικὴ πατριωτικὴ ἀπόφασις πού πῆρε ἡ Δημογεροντία τῆς Θεσσαλονίκης. Δὲν ἔδωσε σημασίαν στίς 60 χρυσὲς ὀθωμανικὲς λίρες πού πρόσφερε ὁ Γάλλος Πρόξενος γιὰ νὰ ἐνοικιάσῃ τὸ κτήριο (θὰ μπορούσε, ὅπως ἀφήνεται νὰ νοηθεῖ στὸ ἔγγραφο, νὰ ἀποσπάσῃ καὶ μεγαλύτερον μίσθωμα). Προτίμησε νὰ τὸ ἐνοικιάσῃ γιὰ ποσὸ τουλάχιστο κατὰ ἓνα τρίτον λιγότερον στὸ ἑλληνικὸ Δημόσιον, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ τελευταῖον σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς συνηθισμένους χειρονομίας του εἶχε κόψῃ τὶς πιστώσεις γιὰ τὰ ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς τουρκοκρατούμενης καὶ ἐπιβουλευόμενης ἀπὸ ἄλλοεθνεῖς Θεσσαλονίκης.

SUMMARY

Christos E. Lambrinos, The exact date of the building of the Greek Consulate General in Thessaloniki.

Up till now it was believed that the building of the Greek Consulate General in Thessaloniki during the late period of the Turkish occupation was built after 1897 and the first Greek Consul General to settle in it was Evgenios Evgeniadis.

But according to latest documents herewith the above mentioned building was constructed during the 1890-1893 period and the first Greek Consul General to live and work in it was G. E. Dokos.

It is interesting to note that this very building was sought for rental by other Consular posts in Thessaloniki at much higher sums. But the Elders of the Greek Community turned them down and offered it to the Greek delegation instead at a much lower sum.